

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12.— Din.; za celo leto 48.— Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Oglaš po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

LASTNIK: OBLASTNI ODBOR OR. JU. NA. V LJUBLJANI.
IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Karlovska cesta 24/L
Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo.
POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI!

Primorci! Ako Vam ni ugasnilo hrepenenje po neodrešeni, zasluženi domovini, ako želite še kdaj stopiti na svoja svobodna tla, okrepite naše vrste! Le v našem pokretu se nam približa vstajenja dan.

„Or-ju-na“ in volitve v skupščino.

V drugi številki našega lista smo označili stališče, ki smo ga zavzeli glede volitev v narodno skupščino. Tu priobčujemo zdaj še sklepe, ki so bili sprejeti pretekli teden na kongresu naših organizacij iz cele Jugoslavije v Splitu:

1. Nacionalisti pri bodočih volitvah ne bodo nastopili s svojimi kandidatnimi listami.

2. Dolžnost vseh nacionalistov pa je, da delajo na to, da ne pridejo v skupščino anacionalni in antidržavni elementi, zato morajo nacionalisti podpirati državotvorne stranke, ki stoje na temelju absolutnega narodnega edinstva, integralnega, jugoslovanskega in edinstvenega državnega organizma.

3. Kjer se nahajajo državotvorne stranke v borbi, morajo nacionalisti glasovati za ono stranko, katere program je najbližji nacionalističnemu programu.

4. V slučajih, kjer se vrši borba med eno ali dvema državotvornima strankama in kako protidržavno in obstoja nevarnost, da bi protidržavna mogla zmagati, morajo nacionalisti glasovati za ono državotvorno stranko, ki ima največ izgledov za uspeh.

5. Nacionalisti bodo delali z vsemi silami na to, da se za bodoče volitve stori čim tesneša fronta volilne borbe državotvornih, naprednih in jugoslovanskih strank proti bloku reakcionarnih in separatističnih.

Naše delo.

Poročilo predsednika O. O. Inž. F. KRANJCA.

V soboto, 6. t. m. je predrt led v Planini pri Rakeku. Ta velevažna obmejna postojanka, na katero so vse naše obrambne organizacije gledale z velikim oprezom, je v rokah naših največjih škodljivcev, nemško reakcionarnih plemičev in pa črnih internacionalnih rimovcev. V tej občini tudi preobrat ni dosti koristil, kajti v momentu preobrata je razobesil znani župnik Lovšin avstrijsko zastavo, katero so mu sicer ogorčeni župljani dvakrat odstranili, kratko nato pa je prišla občina v italijanske roke in s tem je bilo tudi vsako delovanje v nacionalnem oziru onemogočeno.

Toda peščica zavednih planinskih kmetov se ni dala strahovati od Italijanov. Kakor pod pepelom prikrita, je tlela narodna zavest dalje in je mogočno vzplamtela na Silvestrov večer leta 1920, ki je bil tudi večer nacionalnega plebiscita Planincev v prid Jugoslaviji. Čast in slava tem možem, kateri so čeravno pritiskani od domačinov in tujcev, jasno izpovedali svojo nacionalno vero. S kakim veseljem so ti Planinci pozdravili osvobodjenje razume samo oni, kateri je skušal iarem italijanske okupacije.

Toda kmalu se je pokazalo, da so reakcionarne sile zopet dobile premoč. Zaman so bile vse žrtve zavednih Planincev. Neočiščena reakcija je bila močnejša nego požrtvovalen nacionalizem. Dasi je priskočila občini v pomoč tudi Narodna obrana, vendar so zmagali naši nacionalni in državni sovražniki, katere je najintenzivneje podpiral sam bivši pokrajinski namestnik Ivan Hribar.

Toda reakcionarstvo ne more nikdar zatreti svete, žive ideje. Windischgrätzki so danes daleč od nas, župnika Lovšina zasleduje sovraštvo lastnih župljanov, Hribar, zaščitnik reakcionarstva, je brez moči in ima gotovo danes veliko večje skrbi nego tedaj, ko se je odločil zatreti Narodno obrano. Planina se probuja, dan sodbe se vedno bolj približuje.

Na Sv. treh kraljev dan je Planina zopet pokazala, da se zaveda svojega položaja, da hoče biti predstraža napram kletemu sovražniku. Ta dan se je osnovala tudi v Planini naša podružnica. Kolik napredek v kratkem času nekotikih mesecev — Sokol, pevsko društvo in Orjuna. Živeli verni Planinci, kičemo vam, čuvali vas bomo kot punčico v svojem očesu.

7. jan. Jedva so mi ure položile fakt planinski v arhiv možgan. Že sem prispel na drugo točko našega provizorne meje, prispel sem v Jesenice. Tudi je vzkliklo naše seme. Niso to bogatini, niso iskariščevalci naroda, kateri so z zaupanjem stopili v naše vrste. To so trojni, zatirani in izkoriščani od svojih delodajalcev in pa od svojih voditeljev, kateri oboji jim pijo kri, sami živijo v izobilju. Odprle so se jim oči in uvideli so, da je le v naši ideji, katera bazira na pravičnosti in nesebičnosti tudi njim spas.

Kdor pozna naše industrialne centre ta ve, s kakšno pazljivostjo prežijo kapitalistični in vodilni krvolesi delavstva na vsak pojav ozdravljenja razmer, ta bode tudi razumel težko delo naših pionirjev na Jesenicah. Tudi tu je led prebit. Videl sem

značaje, katerim mirno zaupam naš evangelij. Novo okrepljeni organizaciji pa kličemo: **Neustrašeno naprej do končne zmage.**

8. jan. Bakar. Sedim v Jadranu. Iz sosednje sobe čujem rezke v srce segajoče besede, katere me prebudijo iz zamišljenosti: Ta to je naš stari borec, Atanazij Ristić. Trenutek na to sem bil v sredini nositeljev naše ideje, burno pozdravljen kot predstavnik iste za Slovenijo. Tu so zastopniki z Beograda in Novega Sada, kakor tudi polnomočni zastopniki »Udruženja jugoslovanskih četnikov«, z nami istih misli istega prepričanja. Tudi oni potujejo v Split. Pozdravita nas predsednik bakarske pa čelnik sušaške organizacije. V prijateljskih pogovorih nam mine čas, kmalu treba na parobrod. Ta parobrod ni več tujcev parobrod, on je naš, zove se »Kosovo« in plove po našem jugoslovanskem morju. S to zavestjo sem gledal na mirne sinje valove Adrije, zavedajoč se obenem, da nam zavirljivi sosed onstran odreka to dragoceno posest.

9. jan. Split. Kot da bi potegnil zastor od desne proti levi se nam odgrne prekrasni Split s svojim dominirajočim zelenim Marjanom in temnimi planinami v ozadju. Vse, vse to je naše, jugoslovansko, morje, planine, mesto in tudi narod. Da bi naši ozkogrudni Vseslovenci, separatisti in avtonomisti videli in razumeli veličino naše Jugoslavije!

Na pomolu nas pričakujejo deputacije centralnega, oblastnega in mestnega odbora v počast pa dve močni akcijski četi z vsemi čelniki.

V počast? Ne v počast ampak v bratski pozdrav, željni, da nam stisnejo roke, da se z nami upoznajo, ker smo iste krvi, istega naroda, iste nacionalne vere na življenje in smrt. Pogled na te čvrste dalmatinske sokolove nas utrjuje v veri, da je zmaga naša. Kolik napredek tekom enega leta. Vseposvoda širom naše Jugoslavije — Orjuna.

10. in 11. jan. Seja centralnega odbora. Prišel sem prvič pred naš naivši forum, prišel glavno, da stopim pred našo bračo zato, da jih spoznam, da z njimi sklenem osebno vez za naše ideje. Ne čast, ne oseba, veže nas skrb za bodočnost naše domovine in Nacije.

Navzoči so zastopniki iz Zagreba, Novega Sada, Subotice, Beograda, Sarajeva, Ljubljane in polnomočnik »Udruženja jugoslovanskih četnikov«. Cetinje in Skopje se je opravičilo.

Nismo bogami razpravljali z rokavicami niti diplomatski, zato pa odkritih src in čiste vesti. Dokumentirali smo, da se naši nazori krijejo, da v principih ni diferenc. Glavna debata se je vodila o našem stališču napram bodočim volitvam. Ustanovile so se tri možnosti našega nastopa in sicer: I. da postavimo samostojne liste, II. da stopimo v kompromis s strankami, in III. da vršimo svojo državljansko dolžnost brez kompromisov v prid državi in Naciji na podlagi našega programa.

Prva možnost je takoj odpadla brez diskusije, ker se ne slaže z našim strankarskim stališčem. Druga možnost je bila podpirana od Vojvodincev, kateri so imeli dobre ponudbe in bi nam iste v organizaciji osigurale velike koristi. Ne glede na ugod-

nosti je prevladalo tretje mišljenje. Orjuna bode povsod izvrševala svoje državljanske dolžnosti, tudi pri volitvah, dasi dobro ve, da bodoči parlament ne prinese ni malo rešitve domovini. Čvrsto brez kompromisov na levo in desno bomo ravno korakali naprej, dokler ne prodor naše ideje, do končne zmage. Radi pa sprejmemo vsakogar v naše vrste, ako nam hoče odkrito pomagati pri našem delu.

Ko sem bil prepričan, da so naši principi ostali kristalnočisti, da je naš evangelij postavljen na skalo, sem po prisrčnem slovesu odpotoval. Vrlim Splitčanom pa iskrena hvala za bratski sprejem. Zdravo do svidenja v Zagrebu!

JADRANEC:

Fašizem med našim narodom.

Trst, 19. januarja.

Kdor bi si mislil, da fašizem med našim narodom na Primorskem ne pridobiva tal, se zelo moti. Resnica je, da je ogromna večina našega naroda nepristopna za fašistovske »ideje«, ali vsepovsod se najdejo ljudje, ki jim je fašizem zelo dobro došla prilika, da uveljavljajo svoje osebne koristi, še rajši pa svoje osebne mrznje. In tako vidimo, da poleg ljudi, ki so zaradi svojega vsakdanjega kruha prisiljeni trobiti v fašistovski rog, polnijo vrste fašistov med našim narodom zlasti taki elementi, ki se najprimerneje morejo označiti z — izvržki. In takih izvržkov je žalibog le preveč med našim narodom na Primorskem.

O Istri govoriti bi bilo skoraj nepotrebno. Vsak, kdor le količkaj pozna istrske razmere, ve le predbro, da je bila Istra zlasti v hrvatskem delu že pred vojno posejana z gnezdi, kjer je po bar renegatov gospodovalo ali pa vsaj poizkušalo gospodovati našemu preprostemu seliaškemu narodu. Da je danes vse renegatstvo v fašistovskem taboru, je umljivo samo po sebi. Tako je Istra danes posejana s fašisti vseprek, in naš narod se ne more zgeniti, ne da bi takoj začutil nad seboj fašistovsko pest. In to velja danes ravno tako za slovenski del Istre, kakor za hrvatski. V Hrpeljah-Kozini je glavni stan fašistovske organizacije za slovenski del Istre in od tod se pošiljajo »patulje« akcijske škvadre na vse strani. Tudi Podgrad je že osrečen po fašistih in notariju Tomi Šorliju so že javno zagrozili v fašistovskem »Popolu«, da mu bodo poihagali z ricinovim oljem, ker se ni udeležil fašistovske prireditve, pač pa v neki »beznici« hujskal proti fašistom. Na obmojski strani pa se vodi propaganda iz Kopra in tako imamo danes v Škofijah, Pobegih, Cesarjih in Dekanih celo fašistovske godbe: **sami naši ljudje.** V Dekanih, naših slovenskih Dekanih, kjer ni bilo prej niti enega Laha, se je te dni vršila slovesna otvoritev — italijanske šole ob navzočnosti velikega števila fašistov iz vse severozapadne Istre, zlasti pa iz Kopra, Pirana in Milj, in sodelovanju državnih oblastnikov, dekanskega župana Grižona, dekanskega župnika, ki je blagoslovil novo mučilnico naše deče, in omenjenih godb. Vpisanih je v šolo 60 otrok in poučujeta jih dva učitelja — Sicilijanca.

Fašizem razteza svoje krepilje seveda tudi po našem slovenskem Bregu, in v Ricmanjih, v Borštu, Boljuncu in Dolini, samih bivših naših narodnih trdnjavah, se že nahajajo krepke kali fašizma.

Tržaška okolica je pravcati raj za fašiste. V spodnji okolici, v Rojani, Sv. Ivanu, Rocolu in Barčevljah so popolni gospodari. V Škedenju so zasedli edini dvorano, ki je bila na razpolago za naše prireditve. Le pri Sv. Mariji Magdaleni si še niso popolnoma utrdili tal. V zgornji okolici pa so zlasti Opčine in Sv. Križ, a v zadnjem času Prosek cilj njihovega delovanja. Za božičnih praznikov se je na Proseku posebno odlikoval neki Kalin, ki ima kakih šest ali sedem gimnazijskih razredov — ljubljanski! — in je prišel kot laški vojak na dopust. Razglašal je po Proseku kakor najhujši fašistovski divjak, napadal ljudi po gostilnah, zahteval, da se snamejo slovenski napis, pisal obrtnikom in trgovcem grozljiva pisma, sploh nastopal tako, da se je vse zgržalo nad njim. Fašisti so mu seveda peli največjo hvalo.

Na Goriškem je danes že ustanovljenih med našim narodom nad 20 fašijev. Tako ima svoj »fašijo« Kobarid, Podbrdo, Tolmin, Kanal, »Salona sull' Isonzo« (tovarna cementa pri Arčah), Kojsko, Števerjan, Dol, Cerovo, Dobrava, Dolenje, Podgora, Pod-

sabotin, Bilje, Renče, Dornberg, Prvačina, Nabrežina, Mavhinje, Doberdob, Sežana, Divača, Postojna in Idrija. Gotovo pa tudi ni daleč čas, da se ustanove novi fašiji v Ajdovščini, Vipavi, Št. Petru, Trnovem, Bistrici, v Mirnem, Štandrežu, Vrtoči, da, celo v Bovcu in še v marsikateri drugi naši vasi. V Rihemberku so tudi že imeli fašijo, ali so ga razgnali karabinjerji, ker so bili fašisti sami tatovi.

Fašisti na Goriškem izdajajo svoj list, tednik »Novo Dobo«, ki naj bi naše ljudstvo v fašije privabljal z zabavljanjem proti voditeljem našega naroda, zlasti pa proti poslancem, češ, da leti nič ne store za ljudstvo. Ker list nima plačujočih naročnikov, izvzemši tiste pristaše fašistov, ki so prisiljeni plačevati naročnino, ga pošiljajo brezplačno po deželi. Uspehov ta list med našim ljudstvom gotovo ne bo imel bogve kakšnih, ali tuptam mu pa zna vendarle sestiti na limanice kak kalin, zlasti tak, ki se boji za svoje obrtno dovoljenje. Tako se dogaja potem, da ima fašistovska propaganda, če ne drugega, vsaj gmotno podporo s strani naših ljudi, zlasti gostilničarjev, trgovcev in sploh takih, ki so v svojih poslih odvisni od oblasti, kar pomenja danes ravno toliko, kot da so odvisni od fašizma.

Na ta način se potem fašizem širi med našim narodom: renegati, moralni pokvarjenci, sodruga, kolikor jo je med našim ljudstvom, se mu priključujejo z največjim navdušenjem, ker so prepričani, da si z njegovo pomočjo ustvarijo svoje »idealne«, naše delavstvo se mu priključuje po sili, ker drugače ne dobi dela, naše obrtništvo in trgovstvo pa ga podpira gmotno, ker bi drugače imelo neprilike v izvrševanju svojega obrta, svoje trgovine. Tako hranimo gada na svojih lastnih prsih, ki bo porabl brvo ugodno priliko da nam zasadi svoje otrovne zobe v naše telo. Bodoče državnozborske volitve bodo najbolje pokazale, kak vpliv si je pridobil fašizem med našim narodom celo na Goriškem, kjer smo vendar kompaktni in ni laških jezikovnih otokov med nami, ne naravnih, ne umetnih, in ta vpliv bo tem pogubnejši, če bo sedanja nova upravsna razdelitev Primorja merodajna tudi za razmejitev volilnih okrožij: večji del Goriške je priklonjen videmskemu volilnemu okrožju, kjer naša manjšina naravnost izginja napram laški večini; postojnski, senožeški, sežanski sodni okraj in štiri občine kopenskega okraja priklonjene Trstu, bistriški okraj pa Istri. To pomenja za nas primorske Jugoslovane že samo po sebi skoraj narodno-politično smrt, a kar ne bo storilo to »razkosanje«, stori pač fašistovsko »volilno delo« z gorjaci, samokresi in bombami.

Čaka nas hudi časi, gotovo še hujši, kot pa smo jih preživljali doslej!

JOVICA M. SILOBRČIČ:

Vzgajajmo dobre Jugoslovenke.

V dosego in vstvarjenje idej, katere si je začrtal naš pokret, je potrebno tudi sodelovanje naše žene. Ona ima vršiti veliko in važno misjo v našem nacionalnem življenju. Rešiti ima veliko nalogo in od nje je odvisna rešitev mnogih proble-

mov v naši državi. Brez nje si ne moremo niti misliti vstvaritve čistega jugoslavenskega tipa, kot predstavnika naše kulture in civilizacije.

Nacionalistični pokret pri nas razume važnost sodelovanja žene v vseh smereh našega nacionalnega življenja. Radi tega je zaključil centralni odbor naših organizacij že lani, da se snujejo ženske sekcije, v katerih se zbirajo vse narodno čuteče ženske k ožjemu sodelovanju na nacionalnem polju in da se tako omogoči sodelovanje žene v javnem življenju.

Posebno značilnost imajo te sekcije v vprašanju naše mlade ženske generacije. Razumljivo je dejstvo, da večina naših žena ne more vršiti vloge, katera ji je namenjena in katero bi morala vršiti, in da se jih mnogo še sedaj ne zaveda novega položaja, ki je nastal po našem ujedinjenju. To pa radi tega ker večina naših mater in sester ni dovoljno vzgojena. Drugič pa zato, ker tudi one, katere so vzgojene in bi mogle vršiti svojo veliko misijo, niso zato sposobne, ker njih vzgoja ne odgovarja niti našim težnjam, niti našemu nacionalnemu življenju. Te žene, katere so bile vzgojene le v plemenskem duhu, a ne obče narodnem, ne morejo vzgajati danes svojih otrok v jugoslavenskem duhu. **One morejo vzgojiti Srbe, Hrvate ali Slovence, ali dobrih Jugoslovenov nikoli.**

Radi tega moramo posvetiti veliko pažnjo ženski vzgoji. Naš pokret mora zbrati okoli sebe vse ono malo naših žena, katere so bile vzgojene v jugoslavenskem duhu, daleč proč od plemenskih in tujih vplivov.

One nam morajo sedaj pomagati s svojim sodelovanjem, ker delamo na očvrstitvi našega edinstva in vstvarjanju naših idej. Njihovo sodelovanje je nujno potrebno in one morajo sodelovati pri vzgoji naše mlade ženske generacije. One nam morajo vzgojiti dobre Jugoslovenke, katere bodo potem vzgajale naše otroke samo v jugoslavenskem duhu ter tako pripomogle pri vstvarjanju jugoslavenskega tipa.

Poklic naše žene je velik in velika je tudi njena naloga. Ona se mora tega zavedati. Jaz sem uverjen, da bode znala naša žena izvršiti vse naloge, katere jo čakajo v naši nacionalni državi. Verujem v to, ker so ji dani vsi predpogoji in so nam pokazale nekatere na jasnih primerih. Seveda je prvi predpogoj ta, da je sama vzgojena v jugoslavenskem duhu ter da postane s tem apostolka jugoslovenske ideje, nele v svoji družini, temveč tudi izven nje.

Ako hoče nacionalističen pokret uspeti, mora intenzivno delovati za vzgojo naše žene.

Vzgojiti mora matere, katere nam dajo prave in dobre Jugoslovenke, vzgojene daleč proč od plemenskega šovinizma in s temi generacija, katera bode izpolnila naše težnje in izvršila veliko delo našega ujedinjenja.

Biti moramo ponosni, da je naš pokret že v svojem početku spoznal važnost sodelovanja žene. To nam krepí vero, da smo nacionalisti na pravi poti in, da bomo zmagali.

Mi gremo naravnost, ne ozirajoč se na nič vredne malenkosti — rušec barikade separatizma in defetizma.

Popolo di Trieste oziroma g. Urbanazzu.

Na vaš nam poslani članek, kateri se nanaša na pred letom ubitega Urha, odgovarjamo sledeče: Vsak narod ima svoje izdajce, svoje Efalte. Tudi k nam prihajajo italijanski izdajci, mi jih izrabimo, plačamo, potem pa pljunemo pred njimi in si umijemo roko, ako je prišla v dotiko z njimi. To je bil vedno običaj ne samo kulturnih narodov, ampak tudi barbarov.

Pred letom ste našega Efalta Urha, prokleta mu zemlja, zagrebli brez domoa, brez slave, in brez častnih člankov v vašem časopisu. Njegov lastni oče se je iz sramu nad izdajstvom svojega sina obesil. Tudi vi ste se ga tedaj sramovali, to vemo iz izjav vaših postojnskih tovarišev.

Danes proglašate Efalta za mučenika in junaka. — Globoko je padla morala Italijanov fašistov. Mi imamo za to samo eno besedo — pfuj!

„Novi Dobi“ v Gorici.

Podle, plačane duše! Vsakemu bode oproščeno, samo izdajci domovine nikdar. Pršel bode čas, ko bode leđda čakali jutra, da se oddahneta od smrtnih groze, ko bode željno pričakovali noči, da skrijete svoje podlo izdajalsko bitje. Prišel bode čas sodbe tudi za vas tako gotovo, kakor je pršel za prvaka izdajce.

Iz zdravja se rodi zdravje; mi nacionalisti smo zdravi in naša država mora postati zdrava!

Naš pokret.

Občni zbor mestne organizacije v Ljubljani. Dne 15. t. m. se je vršil v dvorani Mestnega doma občni zbor tukajšnje organizacije. Zbor je bil dobro obiskan. Predsednik oblastnega odbora je v svojem pozdravnem govoru poudarjal, da ta občni zbor ni samo navaden društven sestanek, ampak je tudi memento črnordeči Ljubljani, da smo še tu, ki ne bomo dali rušiti to, kar je zgrajeno s tolikimi žrtvami in s toliko krvjo. Hoteli so nas v kali ugonobiti, vsled tega so nas blatili in črnili od vseh strani. Očitati so nam, da smo protidržavni element, da hočemo kaliti mir in kršiti zakon, da stremimo za častjo in oblastjo, toda mi hočemo baš obratno. Vse ni pomagalo nič, naša živa ideja se širi in danes stojimo trdnje kot kdaj prej. Zaprli smo usta onim, kateri so nas hoteli ugonobiti, ki sedaj dobro vedo, da lahko tudi udarimo, kar jim ne bode ljubo. Tovariš Jurkovič je v krasnem govoru orisal začetek in prospevanje našega pokreta pred in med vojno in po vojni, razložil je naše ideje in način, kako jih hočemo udelejševati. Po burnem odobravanju govorniku se je prešlo na tretjo točko dnevnega reda, t. j. poročilo odbora. Nato so se vpisali novi člani in izvršile volitve v novi odbor. Od oblastnega odbora predložena odborniška lista mestnega odbora je bila z vzklikom soglasno sprejeta. Novi odbor je takoj prevzel posle. Po nastopnem govoru predsednika in navdušenih izvajanjih podpredsednika se je zaključilo lepo uspelo zborovanje.

PODLISTEK.

Mirko Korolija — Rad. Peterlin Petruška.

Jugana, vila najmlajša.

Jugana, vila najmlajša: Jaz sem ona, ki se iz cvetja tvojih sanj porajam; ki s kruhom tvoje se mladosti hranim, ki z zarjo tvoje se krvi umiram! Jaz Krič sem lepi, ki odkar si rojen, živi v temnici tvojega telesa; Beseda velika sem, za katero tvoj rod ob časih spremenljivih pasti želi; božanska Kretnja sem, ki bo je deležno tvojega rodu življenja! Življenje vre mi v moškem ritmu žil milijonov, ki poginili so hrabro, milijonov, ki rodijo se za smrt; in če v zdrobljeni desni roki tvoji omagam, v bajnem vzduhu in v pogledu, neštetih drugih, tebi ravnih, mladih kot ti in hrepenečih vstanem in naprej stremim! Zato nesmrtna sem ko lepa jasnina tvojega rodu, ko nagon življenja, ki naprej ga tira, kakor nesmrtna misel solca in lepote, ki v njega koreninah se pretaka! Tri grudi sem sesala, tri zato zdaj moči ko kite tri las svojih spletam; ljubezni tri ko prstani na roki trije blišče mi; s tremi čari krijem ko s trojno si kopreno krasno lice! In v biser-nih zobeh ime jaz eno kakor okriljen val šumeči nosim; in če pokličeš z njim me, veseli me, ko da obsipal si me s svežim cvetjem, Jugana, vila najmlajša se zovem!

Ranjeni komita: Ti? Ti si to? Nesmrtna pesem, ki so jo mladi dnevi mi ko hrepeneča že usta v mračnih težkih časih peli; katera kakor rožna je zastava pred nami šla, pod njo pa vsi so živi poginili in vstajali vsi mrtvi! Odkod prišla si sem? Kdo ti telo je res istinito dal? Kdo grlo?

Jugana, vila najmlajša: Da, jaz sem, Ogenj in večnost, ki krvave rane vam ližeta, sta mene in iz prikazni prazne stvoril vstvarila. Živim od smrti mnogih, ko vse kar je večno. Danes od tvoje.

Ranjeni komita: Tako krasna, in tako strašna! **Jugana, vila najmlajša:** Slišim te, besed pa ne imam!

Ranjeni komita: Govor ni bil, to šumenje krvi iz mojih svežih ran je votlo. No, reci, kaj te je zvezalo, kaj te v temnici tej sedaj drži, ko tebe Pobeda naša, čuj, s poljane naše ko levinja razjarjena mladice poziva k sebi?

Jugana, vila najmlajša: Veš, da me stoletja so polna mraka tukaj zaklenila? Usoda našega rodu me je zvezala in duri te zaklela. Ven ne morem prej, da moči ne izgubi zakletve.

Ranjeni komita: Povej mi, kakšne so zakletve, kakšna jih moč premaga?

Jugana, vila najmlajša: Sila ta je kri, ki od komit vseh najmlajšega prelita zapor ta orosi; tedaj odpro se mi vrata, z mene padejo verige in svobodna odidem jaz odtodi. Kdo si, ne vem. Ali, da ti premlad si in komit, vidim, Morda si najmlajši. Svobodo daj mi!

Ranjeni komita: Osvobodil bi te, o jaz prav rad bi tebe osvobodil, rane hude so ob tla me vrgle, ne morem vstati več, a kri se moja še zjutraj je prelila. Ker mladost in silo, vse kar imel sem, vse oddal ponosno in brez vrnitve! (Mala pavza).

Jugana, vila najmlajša: Ali ti še nekaj imaš!

Ranjeni komita (s slabim glasom): Kaj pač?

Jugana, vila najmlajša: Krv poslednjo kapljo! (Strašna in prelepa v svoji brezsmrtni žej): Njo še imaš. Nje potrebujem. Ona sama odpira vrata temnih ječ, verige trga in uroke niči. Njo daj mi!

Ranjeni komita: To? (Silno razburjen): Krv jaz zadnjo kapljo sem čuval, da bi zadnji dih življenja obdržal v sebi, da bi starko-mater še mogel videti; in da v poljub jo pretvoril zadnji bi za staro čelo, da bi od sina vsaj spomin imela; in ti nje hočeš, ti še njo zahtevaš!

Jugana, vila najmlajša (neizprosno): Le vstani in pozabi svojo majko, ker jaz sem Mati, Sestra

in Ljuba od zdaj vam vsem. Krv pa zadnja kaplja samo je zame; in na prsih mojih v poljub se spremenila bo, ki mati osamljena prejela ga bo tvoja. Zgora se zakleta bo zdrobila in težke duri, ki spustijo mene da odletim, iz Morja našega za saboj izvekle bodo Markov kij! Le vstani in v oči poglej me žive, ki za vstajenje moč ti bojo dale, ker danes skozi nje te Večnost gleda! (Ona nepremično upre svoj božanski pogled v ranjenega komita, katerega pogled se z njenim zediní, pa, kakor bi ga vzdignila neka nenaravna sila, nasloni se ob kamenje in vstane.)

Ranjeni komita (navdušen in z gesto, s katero se daje vse): Da. (Opiraje se vedno na skale prileze k zakletim vratom, kakor da bi prilezel k vratom podzemlja s srepim pogledom uprtim v Oteleseno): Zdaj obvezo to z najtežje rane si strgam in s krvi poslednjo kapljo teh mračnih vrat zapah škropim zakleti! Odpri se, ječa temna! ... Pridi venkaj, Jugana! O, življenje, z bogom! ... Slava! ... (Ko je obvezal svojo rano na desni roki in poškopil z brizgajočo krvjo vrata, ki so se takoj odprla, on omahne, kličeč zadnji klic svojega mladega življenja, no, Jugana, ki stopi hitro ven iz pečine, ga vzame v naročje in poljubi s poslednjim poljubom, medtem ko se on zgrudi mrtev.)

Jugana, vila najmlajša: Umri, da živel v meni boš in v pesmi! ... (Isti čas se zasliši v bližini zmagovalna koračnica. Ona ga počasi spušča na zemljo. — Vsa vizija izgine. Medtem se ob zvokih zmagovalne godbe in gromovitem vzklicanju: »Urá! ... Slava! ... Zmaga!« približa sem od Morja, obdana od vojske in komitov, četa naših Mornarjev, ki nesejo na ramah ogromni Markov kij, kateri izgleda s svojimi štrlečimi zobci kakor železna bojna ladja. Oni najdejo mrtvega komita, ga vzamejo s seboj in med neprestanim vzklicanjem odidejo.)

(Konec.)

Poročilo iz Šoštanja. Dne 10. t. m. se je vršil v Šoštanju sestanek naših somišljenikov. Sklicatelji, ki je vodil zborovanje, je povdarjal nujno potrebo ustanoviti v Šoštanju organizacijo nacionalistov, ki naj bi z vsemi sredstvi zatirala razdiralno nemškutarsko delovanje raznih Woschnagg-ov et consortes. Povdarjal je, da vključ v nacionalni državi, ki je bila priboričena z največjimi žrtvami, igra na bivšem Štajerskem ogabno in nesramno nemčurstvo veliko vlogo. Da je to mogoče, so krive naše oblasti, v katerih sede še vedno stari avstrijski birokrati in vitezi paragrafov, ki krive svoje hrbte pred nemškimi korifejami, ne zavedajoč se, da gazi ugled in čast naše narodne države. Nato je delegat oblasnega odbora podal referat o postanku, delovanju in organizaciji Orjune. Na koncu svojega poročila je povdarjal, da ni daleč čas, ko bomo nacionalisti sodili vse tiste, ki rušijo in delajo proti državi, bodisi aktivno ali pasivno, s svojo toleranco podpiranjem tujega življenja. Po debati, ki je sledila poročilu so navzoči izvolili pripravljalni odbor in določili, da se vrši 20. t. m. ustanovni občni zbor Orjune za Saleško dolino s sedežem v Šoštanju. Našim novim tovarišem kliče: širite naš tisk in na delo za naše ideale.

Iz Zidanega mosta se nam pritožujejo naši člani, da postopa v tankajšnji železniški restavraciji neki plačilni natakak Švaba arogantno s svojim podrejenim osebjem samo zato, ker so člani naše organizacije. Pozivljamo lastnika-najemnika, da napravi v tem oziru red, sicer ga bodejo naši člani sami napravili. Mislimo da je pri nas dovolj zmožnih plačilnih natakarijev naše narodnosti.

Don's iz Škofije Loke. Pišejo nam: Prosimo, da nam pošljete prej ko mogoče program in pravila Orjune, ker mislimo ustanoviti tukaj podružnico, oziroma krajevni odbor Orjune. Žalibog ne preti nevarnost domovini samo v ogroženih krajih, ampak tudi v notranjosti države. Zlasti na Gorenjskem je večina ljudstva v nacionalnem oziru neinteresirana in brez vsake liubezni in čuta do države. Kamor človek pride, povsod čuje samo zabavljanje proti državi — in to brez vsake podlage. Vsemu temu so krivi razni hujskači katerim bode treba stopiti na rep in skrajšati njih hudobne jezike.

Prosimo, da imenujete v našem kraju poverjenika, in upamo, da bomo v najkrajšem času pridobili potrebno število zanesljivih članov, da bomo pripomogli tako tudi mi na deželi do končne zmage nad notranjim in zunanjim sovražnikom.

Nacionaliste! Razvitak našega pokreta, cela nacionalistična ideologija, život i napredak Orjune, od prvog početka do danas — sve je to uneseno u dva godišnjaka »Pobede« (1921. i 1922.). Administracija »Pobede« dala je sa zlatorezom uvezati ova dva godišnjaka, koja predstavljaju već istoriju naše organizacije, i raspačavaće ih uz cenu od 250 d n. Naručeni primerci slaće se uz poštansko pouzeće.

Film Orjune. Redakcija »Pobede« vodi pregovore sa upravom »Jugoslavije-filma«, da se izradi jedan specijalni nacionalistički film, u svrhu propagande naše ideologije i našeg pokreta. Donoseći ovu vest, molimo sve naše oblasne odbore, a eventualno i pojedine organizacije, da nam saopšte svoje želje i osnove, da bismo mogli imati materijala kod izradbe konačnog plana i proračuna.

LJUBO D. JURKOVIĆ:

O auktorima-pesnicima.

(Odlomak.)

Ako predstavimo da svaka umetnička produkcija služi kao lek našoj duši, tada ćemo videti, da nam skoro isti lek daju svi umetnici, svaki po svojoj sposobnosti i na svoj način. Nečiji lekovi bolje dejstvuju, ier imadu jaču dozu Umetnosti ili jer su nama pristupačni; a drugi slabije, ili nikako, jer im nedostaje ona snaga, koju im može da dađe jedino i samo Umetnost, ili jer su nama nepristupačna.

U takvom slučaju, kad fali Umetnost, ne pomaže lep stil, lepa forma ili koješta drugo.

Na polju poezije imade dosta takovih ljudi, koji produciraju čisto umetnička dela, a da nisu svesni snage, koju ta dela imadu. Oni tek nekako instinktivno osećaju, da ipak nešto daju. Takovi ljudi rade pod inspiracijom, u nekom zanosu, a nekad i u grozničavoj ekstazi.

Čitajući neke stare klasike, pa i moderne velikane, kao n. pr. jednog Dantea, Šekspira, Dostojevskog, Njegoša i druge, čovek čisto oseća kako se, kroz njihove retke i stihove, ukazuje zajednički izvor svih umetničkih dela.

Razmišljajući tako, često mi se porodi misao, da je greška što su ljudi za stanovita dela stali hvaliti lično ljude kao tvorce tih dela. Dok ih poštuju i čene kao dobar medij, preko kojeg se ogrevamo na suncu Lepote, to mi je jasno, ali mi izgleda da je nešto u neskladu, ako se previše uzdiže lično čovek-auctor; izgleda mi, naime, da se tako nešto krivo čini samom umetničkom delu.

Naš tisk.

Naše članke ponatiskavajo mnogi naši nacionalistični listi. »Pokret« — Zagreb je prinesel članek g. Jovice M. Silobričica »Jugoslovenski rasni tip«. »Predstraža« — Vršac in »Budućnost« — Osijek prinašata izvadke pisma don. J. Biankinija itd.

Politični pregled.

Notranji.

Padec dinarja. Naš dinar še nikdar ni stal tako slabo kot te dni, ko je začel padati naravnost vrto-glavu, tako, da se je začel približevati najslabšim valutam. Od vseh valut se nahaja samo nemška marka v še hujšem padanju, ampak za to je vsaj nekaj opravičenja v težki gospodarski in politični krizi, ki vlada v Nemčiji, medtem ko pri nas vsega tega ni in vsa krivda leži samo v tem, da diletanti eksperimentirajo z narodnim gospodarstvom in državnimi financami. Kako dolgo bo to še trajalo? Kam plovemo s takimi eksperimenti? Ali hočemo slediti Avstriji? Zadnji čas je, da pridejo vodilni krogi k pameti, ker smo že začeli drveti naravnost v propast.

Destruktivni elementi na delu. Zato, ker vlada še ni potrdila izida občinskih volitev v Ljubljani, je preteklo nedeljo klerikalno-komunistična koalicija priredila v »Unionu« protestni shod, na katerem je demagogija slavila prave orgije. Zborovalci se niso zadovoljili s tem, da so protestirali proti vladi — v to so bili upravičeni — temveč so vpili tudi proti državi, kakor ne bi bilo od volilcev odvisno, kaka bo vlada v državi, pravična ali krivična. Pa republiko so tudi hoteli demonstranti, ki so šli po shodu pred vladno palačo! Večina od njih gotovo niti ne pozna razlike med monarhijo in republiko, sicer bi lahko vedeli, da se na Angleškem, ki je monarhija, bolje živi in imajo delavci več pravic kot na primer v sovjetski ruski republiki, kjer vlada lakota in splošno pomanjkanje, navzlic temu, da imajo vso javno upravo v rokah delavci.

Zunanji.

Pogajanja z Italijo. Najnovejša poročila pravijo, da se naša vlada zopet pogaja z Italijo, pa ne

Mi, nacionalisti, se ne smemo angažirati za nobeno politiko, ker smo izven in iznad strank. Za nas obstoji samo narod, a vprašanje države je vprašanje samega naroda.

morda radi izyršitve rapalske pogodbe, temveč radi ureditve prometa in podobnih postranskih vprašanj. Italija si, seveda, želi urejen promet z našo državo, mi pa mislimo, da je treba najprej izprazniti tretjo cono v Dalmaciji in omogočiti Reki samostalno življenje, potem še-le naj se pristopi urejevanju medsebojnega prometa, trgovskih pogodb itd. Odkriti prijatelji mi in Italijani tako in tako ne bomo nikdar, ker to onemogoča italjanski imperializem, ki je naperjen v prvi vrsti proti nam in sploh dejstvo, da je Italija prevzela ulogo nekdanje Avstrije proti nam. Pa Avstrija je dobila plačilo — na to naj misli Italija!

Liubljanska kronika.

Iz Redakcije. Anonimne dopise iz principa ne sprejemamo.

Upravištvo. Ekspedicija lista nam dela velike težkoče. Prosimo naročnike, naj nam nedostatke oprostite in iste takoj javijo, da jih odstranimo. Pridobivajte nam naročnikov.

Proslava Svetega Save priredi dne 27. t. m. Pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani v dvorani kazine:

a) ob 10. uri dopoldne šolsko slavnost kakor pretečena leta, h kateri se prijatelji mladine najvljudneje vabijo. Vstop prost.

b) ob 8. uri zvečer slavnostno »Svetosavsko Besedo« s prijaznim sodelovanjem ge. Kavčnik-Thierryeve, ge. Dane Golija-Koblerjeve, g. Julija Bettetto, pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, pevskega zbora akad. društva »Triglav« in godbe Dravske divizije. — Točen spored se objavi v listih in vabilih, katera se pravočasno razpošljejo. Kdor bi pomotoma ne dobil vabila, naj se blagovoli zglasiti pri g. prot. D. Jankoviču, vojašnica vojvode Mišića.

Izključen je iz naše organizacije Terčič Marij na podlagi sklepa odbora seje. Ker isti izrablja organizacijo v goljufive svrhe, opozarjamo javnost na to deistvo.

Pozdrav »Orjuni«. Slovenski fantje v 7. pešpolku »Kralja Petra I.« v Novem Sadu pišejo nam: — Iz »Vidovdana« smo zvedeli, da ste počeli z izdajanjem »Orjune«. V duhu z Vami želimo najbolj šega uspeha. Prosimo Vas, da nam blagovolite pošiljati Vaš list. Živili jugoslovanski fantje!

ZRNA.

PRVI SLOVENEK, kateri je izrodil samostalno seljaško človečansko Slovensko Republiko, gosp. dr. Anton Novačan, se strašno sudi na hrvatskega človečanskega republikanca gosp. Stefana Radiča. Pravi, da ne drži besede, ker izjavlja, da je bolan, da je prehlajen itd.

Mi pa mislimo, da so republikancu Radiču bolj dišale človečanske seljačke hrvatske klobase kot pa batine, katere bi lahko dobil v Celju na slovenskem republikanskem shodu.

PROUČAVANJE LJUDI. Pitao sam svoga prijatelja:

— **Maestro,** što vam se čini o ovoj međusobnoj borbi naprednih elemenata u Sloveniji?

— **E, dragi prijatelju,** odgovorio mi je kratko, što više proučavam ljude, sve to više volim životinja!

—oJ—

Za nas su važna samo pesnička dela. Mnogi drže, a i ja uto verujem, da pesnika pravo i nema, nego da postoje samo pesnička dela. Šta se nas tiče dali je Homer, Šekspir ili bilo tko, postojao ili ne, gde je on živio, šta je radio itd.: za nas su važna samo njihova dela. Te stvari mogu da budu važne za naučničke cepidlake.

Prava umetnička dela ostaju živa, ako su samo ogrječana svetlošću Umetnosti, i onda kada nam njihovi auktori nisu poznati.

I baš zato, izgleda mi nešto podpunoma u redu, a i pravilno, kad naša narodna pesma, kao i narodna pesma ostalih naroda, odklanja ljudske auktores-pesnike.

Mi imademo pesama u velikom broju, ali nama nije poznat niti jedan narodni pesnik.

Naše pesme imadu svoj izvor u Umetnosti, a ne u čoveku. Naš je narodni pesnik, kako i to i treba da bude, kapija kroz koju naša pesma dolazi direktno iz carstva Lepote.

Kod našeg se seljačkog naroda, naprotiv, čene oni ljudi, koji mnogo pesama poznadu i umeju drugome to kazivati ili uz gusle pevati, što je podpunoma u redu.

Ako ste pomno pročitali i proučili koju našu narodnu pesmu, sigurno je, da ste osetili kako iz tih stihova iskače istina u svojoj svetlosti i golotinji svojoj. U njoj se vidi sem Umetnosti i duša celoga naroda.

Istina je lepa i onda kada nam kaže nešto što nas boli, pa makar to bilo u prostom narodnom desetercu. U Istini se najlepše ogleda sunce Lepote!

Premda neznamo za ime pesnika-auktora niti jedne naše narodne pesme, ipak te pesme nisu ni za dlaku izgubile od svoje lepote i snage!

Kulturni su narodi stali obožavati ličnosti, koje su davale umetnička dela, i, opetujem, ja nemam ništa protiv toga; ali mi izgleda, pravo da vam kažem, da je baš odatle, iz tog osobnog kulta, nastala jedna gorda misao, koja je donela dosta zabune na polju umetničkog delovanja.

Ta gorda misao propoveda da je izvor Umetnosti u samom čoveku i, prema tome, da je čovek tvorac Umetnosti!

Tom su mišlju uopraženi mnogi napuvani kafanski »genijalni pesnici« današnjega vremena. Njihova su »dela« puna svega samo ne čistog umetničkog daha. Iz njihovih dela provejava samo njihova subjektivnost i zato su im dela mršava i providna.

Poezija diže našu dušu u više sfere, i jedino kad se tu dopnemo, mi možemo da osetimo drag Umetnosti, i da u njoj, jedino tu, uživamo.

Razume se, ako želimo da se putem poezije dopnemo na tu visinu, treba da se malo potrudimo, da malo radimo, da samo malo stavimo u pokret naš mozak koji je naklon dremanju.

Jasno je da ta visina nije svakome pristupačna. Mi na tu visinu možemo da dodemo jedino u svečanom odelu — čisti!

Na tu naš visinu neće podići nikakor napuvani pesnik sa fotografijama svoje subjektivnosti, sa svojim smrtoglavinim skokovima, crvenim aeroplanima i ručnim bombama; nego, na tu naš visinu može da podigne jedino prava i čista umetnička dela, u kojima je auktor postavljen u pozadinu, u seni čiste i žive Umetnosti!

Našega jugoslovenskega križa še nismo prenesli, iščemo hrib, na katerega ga bodemo krvavo nosili.

Razne vesti.

Protest proti premeščenju in upokojitvi narodno zavednih in vestnih uradnikov je poslala vladi naša organizacija s svojega kongresa v Splitu.

Koga se bojijo naše oblasti? Pred dobrim tednom sta posetila Zagreb na potu v Split tudi naš član A. Ristić in na tajnik udruženja jugoslov. četnikov g. Grahovac. Zadnji je bil v četniško-šumadijski obleki, okrašen z obilnimi zaslužnimi odlikovanji. To pa ni bilo prav zagrebški policiji. Dala jima je takoj častno spremstvo v obliki detektivov in zahtevala, da ne posečata javnih lokalov. Tako se godi danes onim, kateri so žrtvovali vse, prav vse razen

bornega življenja svojega, katero je že večkrat v ranah ugašalo, med tem ko Radić, Košulić, Prebeg i dr. vrše lahko nemoteno svoje razdiralno delo naprej.

Čevlje kupujte od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina & Co. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in naicenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg 20 in podružnica Aleksandrova cesta 1.

Somišljeniki; berite in širite „ORJUNO“, ko jo prečitate, jo dajte naprej!

Autogaraža • autodelavnica

A. THALER

LJUBLJANA
GLINCE ŠTEV. 37.

LJUBLJANA
Mestni trg 5

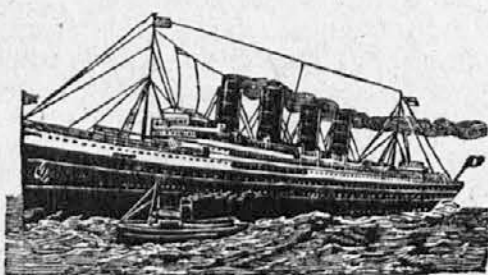
O. BERNATOVIC

konfekcijska
trgovina

Cie. Gle. Transatlantique, Francoska linija
HAVRE — NEWYORK

Najkrajša linija, samo 6 dni čez morje.

Glavno zastopstvo Slavenska banka d. d. Zagreb.

Vozne listke in tozadevna
pojasnila daje zastopnik

IVAN KRAKER

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 41.

Dobrim krojaškim
mojstrom
se odda na dom

**konfekcijsko šivanje
= damskih oblek =**

Ponudbe na „ELITE“,
Ljubljana Prešernova 9.

Manufaktura -- Moda -- Konfekcija

**DRAGO
SCHWAB**

LJUBLJANA, Dvorni trg šte. 3

v zalogi specijelno angleško i
češko sukno, vseh vrst obleke,
usnjeni suknjiči, dežni plašči,
pelerine, zimniki, raglani etc.

**! Izdelava oblek v last-
nem modernem salonu. !**

Otroški vozički,

zložljive lesene stolice za otroke,
ki služijo obenem kot mizica,
razni igračni vozički z in brez
košare, šivalni stroji in dvokole-
lesa, so najcenejši: „TRIBUNA“,
tovarne dvokoles in otroških vo-
zičkov v Ljubljani, Karlovska e. 4.

Zobna pasta

„Aikadont“

Ustna voda

Ako kašljate je edino
sredstvo proti prehlajenju

PEKTO

kateri sigurno pomaga

„ADRIJA“

drogerija in foto-manufaktura

B. Čvančara, Ljubljana.

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC

NASL. K. SOSS

LJUBLJANA

Mestni trg 19.

CENE ZMERNE!!

Priporočamo za nakup
pisarniških in šolskih potrebščin tvrdko

M. TIČAR

Ljubljana, 2-2

Šelenburgova ulica šte. 1
in Sv. Petra cesta.

MODNA KROJAČNICA
JOŠKO SUŠNIK

LJUBLJANA

Posluje po celi Jugoslaviji. - Ustanovljena leta 1913.
Delniška glavica znaša 3,000.000 — Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena za-
varovanja,
4. zavarovanja proti škodam
vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam
vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba
je prevzela od „Graške vzajemne
zavarovalnice“ in od zavarovalnih
družb „Feniks“ (požarni oddelek) in
„Franko-Hongroise“ ves njih kup-
čijski obstoj v naši državi. - Naj-
nižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministrstva
za vojno in mornarico nado-
meščajo police splošne zavarovalne
družbe „JUGOSLAVIJE“ žensitvene
kavcije za čustnike.

Telefon 571. — Pisarna: Dunajska cesta 15. — Telefon 571.

Carinsko - Posredniški - Bureaux

Podružnice:

Uvoz **GROM** Izvoz
Centrala Ljubljana Kolodv. ulica 41.

Zagreb, Maribor,
Jesenice, Boh. Bistrica,
Čakovec, Rakek.

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica
(nasproti palače pokrajinske vlade).

Tiskarna se nahaja v novo zgrajeni lastni hiši. Je najmoder-
nejše urejena ter opremljena s popolnoma novimi stroji.
Tiska in izdaja „Trgovski list“. Priporoča se za tisk vsako-
vrstnih tiskovin: časopisov, knjig, brošur, trgovskih in
uradnih tiskovin, cenikov, lepakov, posetnic, kuvert itd.

Vsa dela se izvršujejo kar najhitreje in po naj-
nižji ceni. Postrežba točna in solidna!

A. & E. Skaberne

Ljubljana

MANUFAKTURA

in

MODA

Na debelo in drobno.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška
dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. —
ilustrirane knjige v eno ali večbarvnem tisku. — Brošure in
knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije
in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnev-
niki in beležnice.

Stroji za obde- **T**urbine
lovanje lesa **T**ransmisije

Armature
Sesaljke
Zvonovi

Strojne tovarne
in livarne d. d.
Ljubljana.